

## Paragraaf 4: Weerstandsvermogen

### Inleiding

In deze paragraaf besteden we aandacht aan het weerstandsvermogen van de gemeente Wijchen in relatie tot de risico's die de gemeente loopt. De risico's kunnen specifiek benoemd zijn, maar ook algemeen van aard zijn.

Een financieel weerstandsvermogen is de buffer die we kunnen inzetten als financiële tegenvallers zich voordoen. Het weerstandsvermogen relateren we daarom de risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Het minimaal gewenste weerstandsvermogen is mede afhankelijk van de grootte van de gemeente, de te onderkennen financiële risico's en het reserve- en voorzieningenbeleid.

We geven als eerste een beeld van de financiële positie van Wijchen volgend uit de verplichte kengetallen, gevolgd door een samenvatting van ons weerstandsvermogen in relatie tot onze risico's. Hiertoe is het van belang de risico's van de gemeente Wijchen te onderkennen en deze (financieel) te wegen. Dit zetten we af tegen de omvang en ontwikkeling van de algemene reserve. Omdat de opbouw van de algemene reserve sterk samenhangt met ons meerjarenperspectief, is ook dit een onderwerp waar we in deze paragraaf aandacht aan besteden. Daarnaast besteden we aandacht aan de elementen die zijn betrokken in ons oordeel.

### Kengetallen

Conform voorschriften van de BBV worden met ingang van de begroting 2016 onderstaande kengetallen opgenomen in deze paragraaf. De kengetallen geven een beeld van de financiële positie van de gemeente Wijchen.

Tabel 24: Kengetallen gemeente Wijchen

Kengetallen:	JR 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
netto schuldquote	14%	35%	27%	22%	14%	7%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-5%	16%	10%	7%	1%	-4%
solvabiliteitsratio	50%	40%	40%	39%	42%	44%
structurele exploitatieruimte	1%	0%	0%	1%	2%	3%
grondexploitatie	3%	2%	0%	0%	0%	0%
belastingcapaciteit	91%	88%	93%	93%	93%	93%

In bovenstaande tabel houden we de categorisering, waarbij de arcering van groen als zijnde het minst risicovol, via oranje, tot rood wat de meest risicovolle situatie aanduidt. Alleen op het gebied van solvabiliteit scoort de gemeente Wijchen "matig" (oranje), wat op zichzelf niet alarmerend is en tevens nog te nuanceren valt. De solvabiliteit wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal (eigen vermogen + vreemd vermogen). In ons balanstotaal is onder het vreemd vermogen een aanzienlijk deel opgenomen voor leningen, welke niet voor eigen financiering zijn aangetrokken, maar door zijn verleend aan derden als gevolg van voormalige gemeentelijke taken. Dit verlaagt en vertroebelt daarmee het solvabiliteitspercentage.

## **Samenvatting en conclusie**

Zowel het structurele als het incidentele weerstandsvermogen in Wijchen zijn toereikend om de gewogen risico's binnen het huidige meerjarenperspectief van 2019-2022 af te dekken. Al ligt de algemene reserve de eerste twee jaar onder het niveau van de gewenste ondergrens.

De minimumomvang van de algemene reserve bedraagt op basis van inwoners € 1.6 miljoen. De in paragraaf 4 beschreven risico's leiden tot een totaal maximaal financieel risico van € 187 miljoen. Bovenop de minimum omvang komen we op basis van risico-inschatting komen tot een af te dekken risicobedrag van € 9,9 miljoen.

De financiële impact van de beschreven risico's ten opzichte van de laatste update, de jaarrekening 2017, is minimaal; een toename van de gewenste ondergrens van € 67k.

Met name de juridische claims maken een belangrijk deel uit van ons risicoprofiel. Gezien de beschreven risico's blijft een substantieel weerstandsvermogen noodzakelijk. Op basis van de huidige meerjarenraming beoordelen we de hoogte van de stand van de algemene reserve in de eerste twee jaar als ontoereikend, maar vanaf 2021 toereikend voor afdekking van de beschreven risico's. Waarbij we nog wel rekening houden met de gewenste projecten. Indien deze doorgang vinden gaat dat ten koste van de opbouw van de algemene reserve en dus van de afdekking van de risico's.

## **Het weerstandsvermogen**

Het weerstandsvermogen is de capaciteit die de gemeente heeft om tegenvallers op te vangen. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen structureel en incidenteel weerstandsvermogen.

### **Structureel weerstandsvermogen**

Met de structurele weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen. Zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Bij een toets op de artikel-12 procedure (preventief toezicht door provincie) wordt vooral hiernaar gekeken. Hiertoe is ons structureel meerjarensaldo van belang. Hiervoor verwijzen we naar meerjarenramingen in het onderdeel "financiële begroting". Ook de belastingcapaciteit is onderdeel van het structureel weerstandsvermogen. Dat wil zeggen, het bedrag waarmee we de OZB zouden moeten verhogen voordat we in aanmerking komen voor de artikel-12-status. Daarnaast is ook de structurele post onvoorzien genoemd. In Wijchen is deze echter € 0k, omdat ons beleid is om de tegenvallers binnen de bestaande middelen op te vangen.

Omdat Wijchen een solide incidenteel weerstandsvermogen heeft, toetsen we in eerste instantie aan ons structurele meerjarenperspectief. Deze is op bestaand beleid positief voor de gehele planperiode, zodat we kunnen concluderen dat ons structureel weerstandsvermogen op peil is.

### **Incidenteel weerstandsvermogen**

Het incidentele weerstandsvermogen is bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau. Deze zijn dus sterk gerelateerd aan onze benoemde risico's. Uiteraard kunnen daar ook structurele elementen in zijn opgenomen. Deze structurele elementen nemen we dan wel voor de volledige planperiode mee in onze risicoanalyse.

Het belangrijkste element van het incidenteel weerstandsvermogen is de algemene reserve. Ook stille reserves behoren hiertoe. Dit zijn bezittingen, die bij verkoop een waarde hebben, maar tegen een lagere waarde zijn gewaardeerd op onze balans. Bijvoorbeeld een pand dat meer waard is dan waarvoor het in de boeken staat. Het Wijchense beleid is, dat we ten aanzien van het incidentele weerstandsvermogen alleen kijken naar de algemene reserve. Deze moet voldoende zijn om de gewogen risico's af te kunnen dekken, rekening houdend met een algemene ondergrens van



€ 41 per inwoner. De gewenste ondergrens van de algemene reserve stelt de gemeenteraad twee keer per jaar vast. Indien de algemene reserve lager is dan de gewenste ondergrens is een herstelplan noodzakelijk.

### Reservepositie

De reservepositie is de belangrijkste buffer voor het opvangen van risico's die niet op andere wijzen zijn afgedekt, bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de reserves per einde boekjaar volgens de door de gemeenteraad vastgestelde jaarrekeningen en/of begrotingen.

Tabel 25: Bedragen x € 1.000

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Algemene reserve inclusief Bouwgrondexploitatie	14.243	12.415	10.251
Bestemmingsreserves	37.116	28.838	28.790

De algemene reserve is bedoeld voor het financieel afdekken van de risico's. Daartoe stelt de raad de ondergrens van de algemene reserve vast. Een eventueel surplus kunnen we inzetten voor het realiseren van grote projecten.

De bestemmingsreserves zijn afgezonderde bedragen voor specifieke doelen. Een aantal reserves is bedoeld ter afdekking van structurele lasten. Een aantal is voor incidentele projecten. Zolang er voor deze projecten nog geen onomkeerbare besluiten zijn genomen, kan de raad deze reserves in principe nog anders inzetten. De raad dient zich daarbij wel te realiseren dat daarmee ook het betreffende project (geheel of gedeeltelijk) niet meer kan worden gerealiseerd.

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de jaarrekening 2017 de ondergrens van de algemene reserve vastgesteld op € 11.486k, waarvan € 1.638k als minimale omvang. De matrix waarop deze ondergrens is gebaseerd hebben we nu geactualiseerd en is opgenomen onder het hoofdstuk risicomanagement van deze paragraaf.

Tabel 26: Bedragen x € 1.000

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Algemene reserve inclusief Bouwgrondexploitatie	14.243	12.415	10.251
Ondergrens risicoprofiel	11.486	10.703	11.553

### Risicomanagement

Het risicomanagement in Wijchen onderkent diverse risico categorieën. Naast de financiële risico's zijn dit bijvoorbeeld ook risico's met betrekking tot de continuïteit van dienstverlening en bedrijfsvoering, juridische risico's, politiek-bestuurlijke risico's en omgevingsrisico's. Dit kunnen interne en externe risico's zijn. Niet op elk risico hebben we als gemeente Wijchen evenveel invloed. In de programmabegroting ligt de focus op de risico's die we in financiële zin lopen.

In deze begroting zijn de benoemde risico's financieel vertaald en gewogen. Op basis van die weging is het bedrag bepaald dat als ondergrens van de algemene reserve moet gelden. Deze ondergrens wordt bij de vaststelling van een begroting en een jaarrekening opnieuw ter besluitvorming voorgelegd. De risicomatrix is als bijlage opgenomen. De specifiek benoemde risico's zijn hieronder benoemd. Een financiële samenvatting van de risico's is opgenomen in de risicomatrix in bijlage.

- **4.1.1 GO regio Arnhem Nijmegen**

De Regio Arnhem Nijmegen is een platform van overleg en afstemming, gericht op de thema's Duurzaamheid, Economie, Wonen en Mobiliteit.



De samenwerking is vastgelegd in de Regeling Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Regio (opgenomen in de regelingenbundel) en is op 17 december 2015 gestart.

Op 12 januari 2017 ondertekenden waarnemend burgemeester Staal van Arnhem, de Nijmeegse burgemeester Bruls en commissaris van de Koning Cornielje het investeringsakkoord. In dat akkoord is de afspraak vastgelegd om minstens 10 jaar vast te houden aan de ingezette koers om de economie van de regio te versterken. Afschaffing van de WGR-plus betekent dat de taken, bevoegdheden en geldstromen uit de Wet WGR-plus zijn overgegaan van de regio naar de provincie. Op dit moment schatten wij het risico op onverwachte uitgaven op nihil.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	0	10.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0	0,10

- **4.1.2 MGR Regio Rijk van Nijmegen**

2015 is als gevolg van de oprichting van de MGR Rijk van Nijmegen per 1 juli 2014 een nieuwe risico-inventarisatie uitgevoerd. De risico's zijn in een bijlage bij de begroting 2016 van de MGR beschreven. De getroffen maatregelen worden in algemene zin geduïd en de stand van zaken van medio 2015 wordt weergegeven. Door het dagelijks- en algemeen bestuur periodiek te informeren over de risico's en de getroffen beheersmaatregelen worden zij in staat gesteld om invulling te geven aan hun toezichthoudende en sturende rol. Het Wijchense aandeel van € 368.000 is fors hoger dan hetgeen in de jaarrekening 2017 (€ 168.000) is opgenomen. Dit is veroorzaakt doordat de percentages in de jaarrekening verschoven zijn met Berg & Dal. Daarnaast is het inwoner aantal op basis van de BRN norm iets verschoven. Voor de inhoud van het ingeschatte weerstandsvermogen voor de MGR Regio Rijk van Nijmegen wordt verwezen naar de notities risicomangement MGR en risico-inventarisatie. Voor de verdeling van het risico's naar gemeenten, wordt de inbreng (middelen) gehanteerd.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	368.000	168.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1,00	1,00

- **4.1.3 RBT-KAN**

Als gevolg van een aantal incidenten is verlies geleden over 2012 en 2013. Dit heeft geresulteerd in een negatief eigen vermogen. De oorzaken van de tekorten zijn direct weggenomen, een herstelplan is opgesteld en in werking getreden. Zie Informatienota 14 IZ 056 en 15 IZ 090. De getroffen maatregelen hebben ertoe geleid dat RBT KAN het negatieve eigen vermogen, dat in 2013 was ontstaan, ultimo 2016 heeft weggewerkt. We zien hier voor de toekomst geen risico meer in.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	0	53.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0	0,10

- **4.1.4 De Meerval BV**

Risico betreft een hogere garantstelling m.b.t. het exploitatietekort, dan opgenomen in begroting. Contractueel is vastgelegd dat de gemeente Wijchen het risico op exploitatietekorten draagt.



	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	21.000	21.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,20	0,20

- **4.1.5 GGD**

De GGD heeft een algemene reserve om haar eigen risico's te ondervangen. Na de jaarafrekening van 2017 betrof deze 70% van de streefwaarde. Het is echter het standpunt van de gemeente Wijchen dat de GGD, net als andere GR'en, geen weerstandsvermogen hoeft te hebben.

Om de overige mogelijke risico's te dekken nemen wij ons aandeel op. Voor Wijchen is dit € 83.500. Daarnaast is er een risico op een exploitatietekort. Voor een GR geldt dat de gemeenten het risico op exploitatietekorten dragen.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	115.000	115.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,90	0,90

### **Gemeentebegroting**

Deze posten zijn opgenomen in de reguliere begroting. Met hieronder beschreven risico's is geen rekening gehouden in de bedragen die in de reguliere begroting zijn opgenomen.

- **4.2.1 Bouwgrondexploitatie, MIO-projecten en gronden niet in exploitatie**

Bij het opstellen van de MPG 2018 (Meerjaren Perspectief Grondexploitaties) is een nieuwe risicoanalyse gemaakt. Het totale risico voor de grondexploitaties is aanzienlijk gedaald.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	810.000	810.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	Mix (0,15)	Mix (0,15)

- **4.2.2 Bouwleges**

De verwachting is dat in 2018 het aantal reguliere aanvragen stijgt.

De totale leges zullen mede daarom hoger zijn dan in 2017.

In de begroting is vanaf 2020 rekening gehouden met structureel lagere opbrengsten voor leges.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,50	0,50

- **4.2.3 Verzekering aansprakelijkheid**

De gemeente heeft een aantal verzekeringspolissen afgesloten met een eigen risico, bijvoorbeeld een brand- en aansprakelijkheidsverzekering. Per schadegeval bedraagt het eigen risico € 2.500. Hiervoor zijn in de reguliere begroting budgetten opgenomen. Het risico van overschrijding van deze budgetten is aanwezig, maar worden uiterst laag geacht. Daarnaast is een aansprakelijkheidsverzekering



afgesloten waarbij de aansprakelijkheid is afgedekt tot € 2,5 miljoen voor vermogensschade. Het risico is een aanspraak die boven het verzekerde bedrag uitstijgt.

	Begroting 2019	Jaarrekening 2017
Financieel risico:	2.500.000	2.500.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

#### 4.2.4 Gemeentelijk vastgoed algemeen

De gemeente beheert circa 68.000 m<sup>2</sup> gemeentelijk vastgoed. Dit vastgoed bestaat uit diverse elementen zoals gebouwen voor sociaal culturele activiteiten, commercieel vastgoed en dienstgebouwen.

Sinds 2014 hanteert de gemeente Wijchen de gemeente de methodiek van een conditie gestuurd onderhoudssysteem. De opnames hebben gefungeerd als input voor een aangepast MJOP.

Het risico op onvoorziene gebreken aan ons vastgoed schatten we in op € 200k.

Een inspectierapport heeft aangetoond dat bij het kasteel de situatie stabiel is. Het risico bestond met name voor de poort (2013) en de toren (2016). Voor beide geldt dat gezien de vervolgmetingen, verdere monitoring noodzakelijk is alvorens over te gaan tot voorstellen. In 2019 worden nieuwe metingen uitgevoerd. Bij het project kasteel wordt bezien in welke mate oorzaken bij de toren kunnen worden verholpen. Dit wordt in 2019 uitgewerkt, het risico blijft vooralsnog ongewijzigd staan.

	Begroting 2019	Jaarrekening 2017
Financieel risico gemeentelijk vastgoed:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,50	0,50
Financieel risico kasteelpoort:	50.000	50.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10
Financieel risico kasteeltoren:	500.000	500.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

#### 4.3 Claims van derden

Dit betreft nog niet afgeronde claims van derden. Hierbij is een inschatting gemaakt van de uitkomsten van de individuele claims.

- **4.3.1 Overige juridische procedures**

Overige juridische procedures; zoals (bouw-) leges, belastingzaken- en aansprakelijkstellingen. Voor de verzekerde aansprakelijkheidsstellingen is financiële dekking in onze begroting. Voor overige aansprakelijkheidsstellingen en andere bezwaar- en beroepszaken is het risico bepaald op basis van individuele beoordeling van de posten. Om reden van vertrouwelijkheid en om onze positie in de procedures te beschermen, nemen wij hier alleen de totaaluitkomst op.

	Begroting 2019	Jaarrekening 2017
Financieel risico:	9.743.000	9.378.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	(mix) 0,42	(mix) 0,42

#### 4.4 Milieu

Hieronder zijn de onderwerpen opgenomen, waarop de gemeente aansprakelijk gesteld kan worden of verplicht kan worden maatregelen te treffen, maar waarbij op dit moment nog geen concrete aansprakelijkstellingen zijn ontvangen.



- **4.4.1 Claims van derden waarbij de gemeente op grond van haar handelen aansprakelijk wordt gesteld (stortlocaties en verontreinigingen)**

Risico's ten aanzien van milieuaspecten in het kader van bodemverontreiniging. In Wijchen zijn nog een aantal voormalige stortlocaties aanwezig. De bekendste hiervan is de locatie aan de Heumenseweg 80 (voormalig stort Alverna). Voor de overige (stort)locaties zijn de risico's in het geheel niet gedekt, maar zijn de risico's niet bijzonder groot. Bovendien vallen deze tot aan de invoering van de Omgevingswet nog onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Daarna worden ze naar de gemeente overgeheveld. Vrijwel elk jaar ontstaan er wel enkele verontreinigingen waarvan geen veroorzaker bekend is. De gemeente kan hierdoor verantwoordelijk worden van een nieuwe bodemverontreiniging.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.4.2 Bestaande en nieuwe risico's i.h.k. van het Besluit Luchtkwaliteit en Externe Veiligheid.**

Woningen die liggen of komen te liggen in de overschrijding van de normen voor luchtkwaliteit of gelegen zijn in risicocirkels van bedrijven vallend onder het Besluit Externe Veiligheid kennen mogelijk een lagere waarde voor de OZB. Verder kan deze wetgeving voor vertraging/afstel van bouwprojecten zorgen. Dit leidt dan tot lagere OZB-opbrengsten. Dit risico achten wij ongewijzigd.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	300.000	300.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.4.3 Aanpak saneringswoningen**

Sinds 2012 zijn de beheerders van de Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor het saneren van woningen die teveel geluidsoverlast ondervinden van spoor en de autosnelwegen A50, A73 en A326. Zij zijn daarmee verantwoordelijk voor het plaatsen van schermen of het treffen van geluidwerende voorzieningen aan deze woning. De gemeente is verantwoordelijk voor de projectmatige sanering van woningen langs gemeentelijke en provinciale wegen die bij het Rijk zijn aangemeld (A- en B-lijst). De kosten van deze saneringen zijn in principe voor het Rijk.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.4.4 Milieu bodemverontreiniging**

Hoewel al een groot deel van de Wijchense bodem in kaart is gebracht, blijft er altijd een risico aanwezig dat ergens bodemverontreiniging wordt aangetroffen die niet voorzien was.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10





#### 4.5 Uitgeleende gelden en garantstellingen

De hier opgenomen onderwerpen houden verband met het niet kunnen aflossen van leningen, waarbij Wijchen het risico draagt.

- **4.5.1 Verstrekte hypotheekleningen aan ambtenaren**

Als onderdeel van het pakket arbeidsvoorwaarden zijn tot 1 januari 2009 hypotheekleningen verstrekt aan medewerkers. We merken dat steeds meer hypotheekleningen vervroegd worden afgelost.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	3.015.000	3.765.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.5.2 Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties**

De gemeente staat garant voor tijdige betaling van rente en aflossing van leningen van woningbouwcorporaties afgesloten in het kader van de Woningwet. Met ingang van 1995 zijn deze risico's overgenomen door de Stichting Waarborgfonds. Deze stichting is de eerste risicodragende. De gemeente treedt uitsluitend op als achtervanger. Wijchen is tot op heden nog niet op een garantstelling aangesproken. Tot op heden zijn alle risico's binnen het waarborgfonds opgevangen.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	42.200.000	44.505.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.5.3 Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen.**

Voor een aantal maatschappelijke instellingen staat de gemeente (al dan niet samen met andere instanties) garant voor relatief hoge bedragen aan aangegane geldleningen.

	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico overig:	204.000	232.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10
Financieel risico sport	750.000	804.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

#### 4.6 Overig

- **4.6.1 Wijziging legger door het Waterschap**

De legger is in het 3e kwartaal van 2016 vastgesteld. Door introductie van een ruimtereservering voor toekomstige dijkverbetering en een zogenaamde bouwgrens waarbinnen geen nieuwbouw is toegestaan, kan planschade ontstaan doordat beperkingen aan eigendommen worden opgelegd. In 2018 zijn geen planschadegevallen voorgekomen.

Waterschap Rivierenland heeft in 2017 op verzoek van de gemeente Wijchen de kasteelgracht Wijchen van de legger C-wateren verwijderd. Daarmee zijn ook de verplichtingen (Keur) komen te vervallen die zijn verbonden aan de status van C-wateren. De kasteelgracht staat niet in verbinding met enig ander oppervlaktewater en wordt kunstmatig op peil gehouden. In de huidige situatie vervult de kasteelgracht de functie van cultuurhistorisch en landschappelijk water. Ook dient de gracht als opvang voor neerslag afkomstig van het kasteel en een gedeelte van de Spoorstraat.



	<b>Begroting 2019</b>	<b>Jaarrekening 2017</b>
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,50	0,50

